

ALDINA

24

GUTENBERG

ELIZABETH HARROWER

ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΜΑΣ ΚΥΚΛΟΥΣ

Μετάφραση
Κερασία Σαμαρᾶ

Τίτλος πρωτοτύπου:

Elizabeth Harrower,
In Certain Circles (2014)

© Elizabeth Harrower, 2014. Originally
published in the English language by Text
Publishing under the title IN CERTAIN
CIRCLES by Elizabeth Harrower.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ GUTENBERG

ELIZABETH HARROWER

**ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΟΥΣ ΜΑΣ
ΚΥΚΛΟΥΣ**

Μετάφραση
Κερασία Σαμαρᾶ

GUTENBERG || ALDINA-24

Σὰν θησαυρὸς πὺ ἀνακαλύφθηκε μέσα σὲ χρο-
νοκάφουλα. Ὁ ἀγώνας τῆς Ζόι, τὰ πάθη καὶ
τὰ βάσανά της καθὼς καὶ ἡ γνώση πὺ ἀπο-
κτᾷ μὲ πολὺ κόπο, περιγράφονται τόσο ἔντονα
καὶ ζωντανὰ πὺ σοῦ φαίνεται πὼς τὸ βιβλίο
γράφτηκε τὴν περασμένη ἐβδομάδα.

WALL ST JOURNAL

Ξεκινᾷ μὲ τὴ φρεσκάδα τῆς Ἑφι Μπρίστ τοῦ
Φοντάνε [...]. Περιγράφει τὴν ψυχολογία τῶν
χαρακτήρων της σὰν Ρῶσος συγγραφέας [...].
Δευτερεύοντες χαρακτήρες θυμίζουν Τσέχοφ
[...]. Σίγουρα ἔχει ἐπηρεαστεῖ πολὺ ἀπὸ τὸ
ἔργο τῆς Γούλφ Πρὸς τὸν φάρο [...]. Γραφὴ
πνευματώδης, ἀληθινή, περίπλοκη, λιτή, ἀπα-
στράπτουσα. Ὅλα στὸ μυθιστόρημα αὐτὸ βρί-
σκονται ὑπὸ ἀπόλυτο ἔλεγχο – ἐκτὸς ἀπὸ τὸ
συναίσθημα τὸ ὁποῖο ὁμολογεῖται εὐθέως καὶ
μὲ πάθος.

THE NEW YORKER

Ἡ Χάρογουερ εἶναι πνευματώδης, ἀκριβής,
παράξενη, δὲν ἔχει ψευδαισθήσεις καὶ καὶ οἱ
περιγραφές της ἔχουν μεγάλη ζωντάνια. Σὲ
ὅλο τὸ ἔργο της ὑπάρχει ἓνας τόνος ἐλεγεῖ-

ας, ακόμα και στίς στιγμές όπου αυξάνεται
ή αδρεναλίνη, και ένας λυρισμός που θυμίζει
Σκότ Φιτζέραλντ στίς καλύτερες στιγμές του.

TIMES LITERARY SUPPLEMENT

Με άρωμα Χένρι Τζέιμς, ή ιστορία της Χά-
ρογουερ, που ανακαλύφθηκε πρόσφατα, είναι
μια δουλειά παράξενη και έντυπωσιακή όπου
περίπλοκα πάθη αναδύονται σε ένα περιβάλ-
λον το όποιο μοιάζει με σκηνικό.

KIRKUS REVIEWS

Το πώς δυστυχισμένοι γάμοι έχουν τή δύναμη
να κρατούν τους ανθρώπους δεμένους μεταξύ
τους είναι το κεντρικό θέμα του μυθιστορήμα-
τος της γυναίκας που θεωρείται ό «Σκότ Φι-
τζέραλντ της Αυστραλίας».

GUARDIAN

Πόντοι που στοιχειώνουν, εὐτυχία που μπορεί
να βρεθεί μόνο στο απόλυτο Τώρα. Μια απο-
κάλυψη.

TAGESPIEGEL

Μὲ εὐαισθησία ἰσάξια τῆς Τζέιν Ὅστεν μιλά
γιὰ τὴ μέθη τοῦ μεγάλου ἔρωτα, τὶς ἀπογοη-
τεύσεις ποὺ παίρνουμε ὅλοι, μικρὰ καθημερινὰ
καὶ οἰκεῖα μας γεγονότα. Στὴν πραγματικότητα,
ὅμως, αὐτὸ ποὺ περιγράφει εἶναι κάτι μεγάλο: ἡ
ἴδια ἡ ζωὴ.

FIGARO

Μιὰ ἀληθινὴ ἀποκάλυψη αὐτὴ ἡ Αὐστραλὴ
ποὺ γεννήθηκε τὸ 1928 καὶ ἐμεῖς τώρα ἀ-
νακαλύπτουμε. Κοφτὴ γραφή, σπινθηροβόλο
πνεῦμα.

LIBERATION

Μετά τόν περίφημο πιά Στόουνερ, ένα ακόμα μυθιστόρημα που έγινε έπιτυχία δεκαετίες μετά τή συγγραφή του. Έπίκεντρο αὐτή τή φορά δύο γυναῖκες, μιὰ που τὰ εἶχε ὅλα καὶ ἀποφάσισε νὰ τὰ παρατήσῃ χάρη ἑνὸς ἄντρα καὶ μιὰ που δὲν εἶχε τίποτα καὶ εἶδε νὰ χάνονται καὶ αὐτὰ που ἀπέκτησε. Τὸ 1971, σὲ μιὰ δύσκολη στιγμή τῆς ζωῆς της, ἡ Έλίζαμπεθ Χάρογουερ (γεν. 1928) τὸ ἀπέσυρε ἀπὸ τὸν ἐκδότῃ της. Τὸ 2014 ἓνας ἄλλος ἐκδότῃς τὴν ἔπεισε νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν ἀπόφασή της. Ἡ έπιτυχία του ἦταν τόσο μεγάλη που ἡ Χάρογουερ κάνει σήμερα νέα καριέρα, στὰ 91 της!

Ξεκινῆστε το καὶ θὰ δεῖτε γιατί:

«ΑΚΟΥΩ τὸ γέλιο τοῦ Ράσελ», ἔκανε ἀνήσυχα ἡ μητέρα του μὲ ραγισμένη φωνή.

Ἡ Ζόι πετάχτηκε ἀπὸ τὴν ξαπλώστρα της καὶ κάθισε στὸ πεζούλι τῆς βεράντας. Κοίταξε πρὸς τὴν ἄλλη μεριὰ τοῦ κήπου, στὸ γήπεδο τοῦ τένις, ἐκεῖ ὅπου τέσσερις φιγοῦρες ἔτρεξαν πρὸς τὸ δίκτυ καὶ στάθηκαν, ἀντιδικώντας γιὰ κάποιον ἀπ' τοὺς κανόνες τοῦ παιχνιδιοῦ.

«Δὲν εἶναι καὶ τόσο ἀσυνήθιστο αὐτό. Πολὺ συχνὰ γελάει. Κι ἐμένα μὲ κάνει νὰ γελάω συχνά». Στάθηκε ἀδύνατο νὰ μὴ χαμογελάσει. Ἡ Ζόι τὸν λάτρευε. Ἡ ἀδικαιολόγητη θλίψη τῆς μητέρας της, ὅμως, τὴν ἔκανε νὰ νιώσει ἄβολα: δὲν τὰ κατάφερνε μὲ κάτι τέτοια. Στὸ κάτω κάτω ἦταν ζωντανός... σὲ ἀντίθεση μὲ πολλοὺς φίλους του. Ἐπέστρεψε ἀπ' τὸν πόλεμο, καὶ μάλιστα σῶος καὶ ἀβλαβής. Ἐχοντας μελετήσει Ἱστορία γιὰ νὰ δώσει ἐξετάσεις, ἡ Ζόι γνώριζε —καὶ σκέφτηκε πὼς ἡ μητέρα της ἴσως νὰ μὴν τὸ συμμαριζόταν— πὼς οἱ ἄντρες ἀνέκαθεν ἐπέστρεφαν ἀπὸ πολέμους. Πιὸ φυσικὸ θὰ ἦταν νὰ χαιρόταν κανεῖς.

Βέβαια (κοίταξε, στενόχωρα ξαφνικά, τοὺς τέσσερις ποὺ ἔτρεχαν τώρα πίσω πρὸς στίς γωνίες τοῦ γηπέδου, σὰν φιγοῦρες δεμένες μεταξύ τους σ' ἓνα γαϊτανάκι), βέβαια, οἱ ἐφημερίδες ἐπὶ ἐβδομάδες καὶ μῆνες τύπωναν

νέα για φρικτά γεγονότα, τρομερά γεγονότα. Για ένα διάστημα έκρυβε τις έφημερίδες, και τότε όλοι, ανήσυχοι κι άπορημένοι, κατηγορήσαν το σκυλί ενός γείτονα, ένα κόκερ σπάνιελ γνωστό τοῖς πᾶσι για τέτοιου είδους λεηλασίες. Μετά, ξαφνικά, σταμάτησαν να μιᾶνε για το σκυλί κι έτσι ἡ Ζόι κατάλαβε πῶς τὴν εἶχαν δεῖ, και τότε τὰ παράτησε. Οὕτως ἢ ἄλλως, τὸ νὰ προσπαθεῖς ν' ἀπαλλαγεῖς ἀπὸ τις έφημερίδες ἦταν μάταιος κόπος. Για μία εβδομάδα περίπου τριγυρνοῦσε ἀσταμάτητα μέσα στὴ ζέστη μετὸ μπράτσο της γερά κολλημένο στο πλευρὸ και ὁ ιδρώτας κυλοῦσε ἀπαλὰ παντοῦ στο σῶμα της, κάτω ἀπὸ τὸ παλτὸ ποὺ τὴν κάλυπτε ἀπὸ τὴν κορφὴ ὥς τὰ νύχια.

Πάνω ἀπὸ τὸν ὤμο της, ἡ Ζόι ἔριξε στὴ μητέρα της μιὰ ματιὰ γεμάτη ἀνησυχία. Τὰ χρόνια ποὺ ἐκεῖνος ἔλειπε και ἴσως νὰ ἦταν νεκρός, ἐκεῖνη λίγο εἶχε ἀλλάξει ἐξωτερικά. "Όταν ἐπέστρεψε κοντὰ της και οἱ χειρότεροι φόβοι της ὄχι μόνο δὲν ἐπιβεβαιώθηκαν ἀλλὰ καταφανῶς διαψεύστηκαν, ἐκεῖνη γέρασε, ἐξασθένησε φανερά, σὰν κάποιος ἐσωτερικὸ στήριγμα, κάποια μυστικὴ πηγὴ ζωῆς νὰ εἶχε χαθεῖ για πάντα. "Έγινε πιὸ σιωπηλή, πιὸ χλομή, σὰν νὰ σκεπάστηκε ὀλόκληρη ἀπὸ πάχνη. "Όλοι τὸ παρατήρησαν. 'Η Ζόι θεωροῦσε πῶς δὲν τῆς ταίριαζε νὰ βλέπουν οἱ ἄλλοι πόσο εἶχε κλονιστεῖ. Τὴν ἔκανε νὰ φαίνεται πιὸ ἀδύναμη κι εὐάλωτη, ὅπως ὅλοι. 'Η Ζόι ξαφνιάστηκε και θύμωσε. Πάνω στο χέρι της ἔνιωθε τώρα ζεστὴ τὴν πέτρα ἀπὸ τὴν κολόνα τῆς βεράντας. Εἶχε γεννηθεῖ σ' αὐτὸ τὸ σπίτι.

Κάτω στο γήπεδο τὸ παιχνίδι συνεχιζόταν. 'Η κυρία Χάουαρντ παρατηροῦσε τὶς μακρινὲς καρικοτοῦρες

μέ ἀπαξιωτικὸ βλέμμα, σὰν πάλαι ποτὲ παίκτρια πρῶτης γραμμῆς.

«Ὁ καημένος ὁ πατέρας σου», μουρμούρισε. «Μᾶλλον πιστεύουν ὅτι τοῦ κάνουν καὶ χάρη. Δὲν ἀντέχω νὰ κοιτάζω ἄλλο».

Ἄφου ἐπανέφερε τὴ ζωὴ στὴν οἰκογένειά του ἐπιστρέφοντας ζωντανός, στὴ συνέχεια ὁ Ράσελ ἄρχισε νὰ ξαφνιάζει καὶ ν' ἀπογοητεύει τοὺς γονεῖς του ἀρνούμενος νὰ ἐμπλακεῖ σὲ ὁποιαδήποτε δραστηριότητα θεωροῦσαν ἐκείνοι πὼς θὰ τοῦ ταίριαζε. Κι ἔτσι, τώρα, ἄρπαξε μιὰ ρακέτα πρὶν καλὰ καλὰ ὁ πατέρας του καταλάβει πὼς ἤθελε νὰ παίζει.

«Ἐπρεπε νὰ παίζεις ἐσὺ ἀντὶ γιὰ τὸ κοριτσάκι. Ἐσὺ τουλάχιστον κάτι ξέρεις». Ἡ κυρία Χάουαρντ σηκώθηκε ἀπὸ τὴ χαμηλὴ μπαμποῦ καρέκλα της. «Θὰ φέρω ἀναψυκτικά. Ἀφορμὴ γιὰ νὰ σταματήσουν».

«Μὰ θὰ καιγόμενα μ' αὐτὴ τὴ ζέστη». Ἡ Ζόι ἄγγιξε τὸ χλομό της μάγουλο.

«Καὶ ἡ Ἄννα ἔχει λευκὸ δέρμα».

«Καὶ μᾶλλον μαυρίζει σιγὰ σιγὰ. Ἔτσι γίνεται μὲ τοὺς ἀνοιχτόχρωμους».

Ἡ Ζόι χασμουρήθηκε καὶ γλίστρησε ξανὰ τὰ δάχτυλά της πάνω στὸ ἀπαλὸ λευκὸ της πρόσωπο. «Κανεῖς δὲν παίζει πιὰ τένις. Θὰ μπορούσες νὰ εἶχες μιὰ πισίνα Ὀλυμπιακῶν διαστάσεων ἐκεῖ κάτω. Μακάρι νὰ εἶχες».

Εἶχαν ξαναειπωθεῖ αὐτά.

«Νὰ εἶσαι εὐγενικὴ ἂν ἔρθουν, ὅσο θὰ εἶμαι στὴν κουζίνα. Τὸ ξέρεις πὼς ἡ Ἄννα εἶναι ὀρφανούλι».

Ἡ Ζόι ἔβγαλε ἕναν ἀπερίγραπτο ἥχο ἀποστροφῆς. Κούνησε τὸ κεφάλι της δεξιὰ ἀριστερά, σὰν νὰ τῆς ἦταν

ἀδύνατο νὰ συνέλθει. «Ὁρφανούλι! Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔστω πὼς εἶναι, τότε ὅμως τὸ ἴδιο εἶναι κι ὁ ἀδερφός της, κι αὐτὸν δὲν μπορεῖς νὰ τὸν πεῖς ἀξιολύπητο». Μὲ μιὰ τρισχαριτωμένη αὐθόρμητη κίνηση βρέθηκε μεμιᾶς δίπλα στὴ μητέρα της πλάι στὴν πόρτα, κοιτάζοντάς την βαθιὰ μέσα στὰ μάτια μ' ἓνα πλατὺ χαμόγελο, ἐνθουσιώδης, γοητευτική, ζωερὴ ἀλλὰ καλοπροαίρετη, εὐάλωτη ἂν καὶ προκλητική. «Ἐσὺ γιατί δὲν ἔπαιξες λίγο;» Ἡ φωνή της ἦταν ἀπαλή, σχεδὸν σὰν νὰ τὴ χαίιδευε.

«Κόβεται ἡ ἀναπνοή μου».

«Θέλεις βοήθεια; Νὰ φέρω ἐγὼ τὰ ποτά; Κάθισε ἐσύ».

«Ξέρω ἀκριβῶς τί πρέπει νὰ κάνω. Ἄν σέ χρειαστῶ, θὰ σέ φωνάξω». Ἡ κυρία Χάουαρντ κοίταξε τὴν κόρη της μὲ ἀγάπη καὶ θαυμασμό. Τὴ χτύπησε ἐλαφρὰ στὸν ὤμο καὶ πῆγε μέσα.

Ἡ Ζόι ξάπλωσε πάλι, μὲ τὸ βλέμμα καρφωμένο ἀπέναντι, πρὸς τὴν πλευρὰ τοῦ κήπου, πέρ' ἀπὸ τοὺς εὐκαλύπτους, ἐκεῖ ὅπου ὁ πατέρας της, ὁ ἀδερφός της καὶ τὰ δύο νεοφερμένα ὀρφανὰ ποὺ μόλις εἶχε βρεῖ ὁ ἀδερφός της ἔτρεχαν πάνω κάτω στὴ λιακάδα. Τί προκαλοῦσε αὐτὲς τίς ἐκφράσεις ποὺ μόλις πρόσφατα ἐμφανίστηκαν στὸ πρόσωπό της, ἂν ἦταν ἡ λάμψη ποὺ εἶχαν τὰ μάτια της, ἢ τὸ σχῆμα τοῦ στόματός της, ἢ ἂν ἦταν ἡ ἴδια της ἡ φύση, οὔτε ἡ Ζόι οὔτε ἡ μητέρα τηςμποροῦσαν ἀκόμη νὰ ποῦν: ἦταν μόλις δεκαεπτὰ ἐτῶν.

Ἡ Ζόι πρωτοάνοιξε τὰ μάτια της σ' αὐτὸ τὸ τετράγωνο πέτρινο σπίτι, στὴ βόρεια πλευρὰ τοῦ Σίντνεϊ Χάρμπορ, κι ἀμέσως ἔμαθε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια καὶ τοὺς φίλους τους πόσο σημαντικὴ ἦταν. Ἕνας μεγάλος κῆπος.

Συνομήλικοι πού τῆς κρατοῦσαν συντροφιά. Ὁ μικρὸς δρόμος μὲ τὰ πατροπαράδοτα σπίτια, χτισμένα μέσα σὲ παμπάλαιους κήπους, κατέληγε σὲ μιὰ λευκὴ παραλία, σ' ἓναν κλειστὸ κόλπο, μὲ βράχια, κολυμπῆθρες, κυματάκια, κοχύλια, βότσαλα, λεπτὴ ἄμμο. Κολύμπησε πρὶν περπατήσει καν.

Μιὰ φορὰ πού εἶχαν πάει μὲ τὸ σχολεῖο νὰ δοῦν κάποια ὑπολείμματα ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς ἀποικιοκρατίας, ἓνα κορίτσι χάραξε τὰ ἀρχικά του πάνω σ' ἓναν μαυρισμένο πάγκο στὸν προθάλαμο ἐνὸς δικαστηρίου, καθὼς περίμεναν στὴν οὐρὰ γιὰ νὰ μποῦν στὰ κελιά καὶ νὰ δοῦν ἀπὸ κοντὰ τὰ σίδερα πού κλείδωναν γύρω ἀπ' τὸ λαιμὸ καὶ τὰ πόδια τῶν καταδίκων, κάποτε, σ' ἓναν ἄλλον κόσμο, σὲ κάποια διάσταση πού τὴν ὑπαρξή της ἀμφισβητοῦσαν ὁλοκληρωτικά.

Ἡ μαθήτρια μὲ τὸ μαχαίρι δέχτηκε μιὰ ὀργισμένη ἐπίθεση. «Μάλιστα! Ἡ Πατρίσια μόλις ἐνημέρωσε τίς ἐπερχόμενες γενιές γιὰ τὴν ἀκριβὴ ἡμερομηνία τῆς ἐπίσκεψῆς της ἐδῶ. Πάρα πολὺ θὰ τοὺς ἐνδιαφέρει! Διακεκριμένη προσωπικότητα ἡ Πατρίσια!» Τὸ κορίτσι τραύλισε. Ἡ παρέα της ἄρχισε νὰ μουρμουρίζει. Ὁ δάσκαλος, ἀπηυδισμένος, τοὺς εἶπε: «Εἴσαστε ἀσημαντότητες, αὐτὸ εἴσαστε». Ὑπῆρχε τίποτα χειρότερο ἀπ' αὐτό; Καὶ πιὸ πολὺ ἐπειδὴ δὲν ἦταν αὕτὴ ἡ ἀλήθεια.

Ἡ Ζοί ἦταν ἓνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ παιδιὰ πού οἱ γονεῖς τοὺς ἀποκαλοῦνταν ἀπὸ τίς ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ «πολὺ γνωστὲς προσωπικότητες». Ἡ μητέρα της κι ὁ πατέρας της ἦταν βιολόγοι. Εἶχαν συγγράψει ἐγχειρίδια καὶ ἄλλα ἀναγνώσματα γιὰ τὸ εὐρὺ κοινό, πού εἶχαν ἐκδοθεῖ καὶ στὸ ἐξωτερικό. Εἶχαν ταξιδέψει. Τοὺς

προσκαλοῦσαν σὲ ἀνοιχτὲς συζητήσεις γιὰ δημόσια ζητήματα. Ἐδιναν συνεντεύξεις καὶ φωτογραφίζονταν, καὶ τὰ ὀνόματά τους ἦταν στὴ λίστα ἐκείνων ποὺ ἡ γνώμη τους γιὰ ὁποιοδήποτε θέμα, ἀπὸ τὸ ἔγκλημα μέχρι τὸ πῶς φτιάχνεται ἡ μαγιονέζα, ἐθεωρεῖτο ἐνδιαφέρουσα γιὰ ὅλη τὴν πόλη.

Ἡ κυρία Χάουαρντ ἀποτελοῦσε πρόσφορο παράδειγμα γυναικίας ποὺ εἶχε συνδυάσει ἐπιτυχημένη καριέρα μὲ εὐτυχισμένη οἰκογενειακὴ ζωὴ. Ὅποτεδήποτε χρειαζόταν νὰ τονιστεῖ ἓνα τέτοιο φαινόμενο, δημοσιογράφοι καὶ παραγωγοὶ δὲν σκέφτονταν ἄλλη ἀπὸ τὴν Ἄλις Χάουαρντ.

Ἄν πίστευες ὅ,τι διάβαζες, τὸ Σίντνεϊ ἦταν μία ἀπὸ τίς μεγαλύτερες πόλεις τοῦ ἀγγλόφωνου κόσμου. Στὸ μέρος αὐτό, στὸ Σίντνεϊ, τότε ποὺ οἱ ἡμερίδες τῆς πόλης διαρκῶς μοίραζαν παντοῦ ἐπαίνους, ἡ μητέρα καὶ ὁ πατέρας τῆς Ζόι ἀπολάμβαναν ἀθόρυβα τὴ δημόσια ἀναγνώριση· ἤξεραν τοὺς πάντες, ἤξεραν ποῦ νὰ ἀπευθυνθοῦν γιὰ ὅτιδήποτε καὶ σὲ ποιόν, ἤξεραν σὲ ποιανοῦ τὸ πρόσταγμα ὑπάκουε κάθε τομέας ξεχωριστά· ἤξεραν νὰ ζητοῦν καὶ νὰ προσφέρουν χάρες. Τώρα, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἴδιους γονεῖς, ποὺ ὅλοι οἱ ξένοι τοὺς θεωροῦσαν ξεχωριστούς, ἡ Ζόι εἶχε μάθει πῶς τοὺς ξεπερνοῦσε στὰ πάντα, μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ ἦταν ὁ ἑαυτὸς της. Κι ἐκείνη καὶ ὁ Ράσελ εἶχαν ἀνατραφεῖ μὲ ἐξαιρετικὴ φροντίδα. Ὁ Ράσελ παρέμεινε ἀνεπηρέαστος ἀπ' ὅλα γύρω του καὶ εἶχε ἐξαρχῆς τὴ δική του ζωὴ. Ἡ Ζόι θεωροῦσε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀποδοχὴ τῶν ἄλλων δεδομένα, κάτι σὰν δημόσια ἀγαθὰ, σὰν τὸ τρεχούμενο νερὸ καὶ τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα. Τὸ νὰ στρέφεται διαρκῶς ἡ προσοχὴ

ἐπάνω της τὴν εἶχε κουράσει ἀφάνταστα, ἀλλὰ δὲν τῆς φαινόταν κάτι ἀδικαιολόγητο.

Κοσμογυρισμένη, ὡς ὀφείλει νὰ εἶναι κάθε διεθνοῦς φήμης προσωπικότητα, μὲ μιὰ αὐτοπεποίθηση ποὺ οἱ γνῶμες ἐλαχίστων θὰ μπορούσαν νὰ κλονίσουν, ἀτρόμητη, στὰ δεκαεφτά της, παρακολουθοῦσε τοὺς τρεῖς ἐρασιτέχνες ποὺ ἰσοπέδωναν τὸ νευρικό σύστημα τοῦ πατέρα της κάτω στὸ γήπεδο.

Ὁ πατέρας της. Ὁ Κλάιβ Χάουαρντ. Ὁ δόκτωρ Χάουαρντ. Θὰ μπορούσε νὰ εἶχε γίνει ἀγρότης. Τὸ πρόσωπό του θύμιζε γεωργό. Ὅταν στηριζόταν στὴν ἀξίνα του, ἦταν εὐτυχής. Στὴ μητέρα της ἀρκοῦσε στὶς διακοπὲς νὰ μασουλάει πότε πότε μικρὲς λιχουδιὲς ποὺ ἔψηνε σ' ἓναν παλιὸ φοῦρνο, μιμούμενη τοὺς πρώτους ἀποίκους τῆς περιοχῆς. Ἀπομονώνονταν σὲ μιὰ στάνη, ἐκατοντάδες μίλια μακριὰ ἀπ' τὴν πόλη. Ὁ πατέρας της ἱππευε, ἡ μητέρα της ἀσχολιόταν μὲ τὴν κηπουρική καὶ μὲ τὸ κουτσομπολιό. Ἦταν σὰν νὰ ἔκαναν πολυτελεῖς διακοπὲς στὴν ἔρημο, μόνο ποὺ ἐκεῖ φαίνονταν ἀπόλυτα ταιριαστοί, καθόλου ἐπιτηδευμένοι. Ἡ ἄγρια φύση ἔκανε τὴ ζωὴ τους στὴν πόλη νὰ φαντάζει ἀσφυκτική, σὰν νὰ τοὺς ἔκανε νὰ στρυμώχονται σὲ ἐπίκτητους ρόλους, ρόλους ποὺ ἡ σκέψη τους καὶ μόνο, ἀθέλητα, τοὺς ἔκανε νὰ ξεφυσοῦν στενόχωρα. Ἦταν καλοί, ἱκανοὶ κι εὐχαριστημένοι, ἀλλὰ ἀθῶοι, καὶ δὲν ἤξεραν σχεδὸν τίποτα γιὰ τὴ ζωὴ σὲ σύγκριση μὲ τὸν Ράσελ, σκέφτηκε ἡ Ζόι. Ἦξεραν μόνο γιὰ σκουλήκια, ἀστερίες καὶ μύγες.

Ἦταν βέβαια ἀπελευθερωμένοι, ναί, τοὺς χαρακτηριζε κι αὐτό. Ἀπελευθερωμένοι. Ἡ Ζόι ἀναγνώριζε πῶς ἡ ζωὴ της ἦταν ἁρμονική ὡς τώρα, ἐν μέρει γι' αὐτὸ τὸ

λόγο, όμως για χρόνια ένωθε καταπιεσμένη από το πά-
ρα πολύ ζεστό κι άσφυκτικό ενδιαφέρον των γονιών της
σχετικά με το μέλλον της έρωτικῆς της ζωῆς. Ἡ ἀνα-
μενόμενη χαρά πού θά ἔπαιρναν ἀπ' αὐτήν παραβίαζε
τὸν ἰδιωτικό της χῶρο. Σὰν ἡδονοβλεψίες, σκεφτόταν
ὅταν ἔνωθε τὴν ἐπιθυμία τους νὰ τὴ συμβουλέψουν, νὰ
δίνουν τὸ «παρών», σχεδὸν νὰ συμμετέχουν.

«Ζό, δὲν μπορῶ νὰ περάσω». Κρατώντας ἓνα δίσκο,
ἡ κυρία Χάουαρντ στεκόταν δίπλα στὴν ξαπλωμένη κό-
ρη της πού ἦταν χαμένη στὶς σκέψεις της.

«ὦχ!» Εἶχαν σκορπίσει τίς ξαπλωστρες ἐδῶ κι ἐκεῖ,
ἀποκλείοντας τὴν πρόσβαση στὴ μισὴ βεράντα. Ἡ Ζόι,
θορυβημένη, πῆρε τὸ βαρὺ δίσκο καὶ τὸν ἀκούμπησε στὸ
τραπέζι, προσέχοντας τὰ ποτήρια, τὸν πάγο, τοὺς χυμοὺς
καὶ τὰ διάφορα μπουκάλια. «Σκεφτόμουν αὐτὰ πού λέγα-
με γιὰ γονεῖς καὶ ὀρφανὰ». Ἐσκασε ἓνα χαμόγελο πάνω
ἀπ' τὸν ὤμο της. Ὅταν τὸ πρόσωπό της, μετὰ τὰ φωτεινὰ
γκρίζα μάτια καὶ τὴ λεπτή του κατατομή, παρέμενε ἀνέκ-
φραστο, ἦταν κάτι περισσότερο ἀπὸ εὐχάριστο, ἀλλὰ ὅταν
τὰ χαρακτηριστικά της ζωντάνευαν, γινόταν πανέμορφο.
Τὸ πάντοτε σαγηνευτικό της χαμόγελο ἔκανε τὸν ἀποδέ-
κτη του νὰ παγιδεύεται στὴν αἴσθησή ὅτι δέχεται ἀπροσ-
δόκητα τὴ χάρη κάποιας μυστικῆς εὐλογίας. Ἐτσι καὶ ἡ
μητέρα της σταμάτησε ἄξαφνα, καθὼς ποτὲ δὲν συνήθισε
ἀρκετὰ σ' αὐτὰ τὰ ἐκτυφλωτικά, ἀνυπόκριτα βλέμματά της.

«Ἐσὺ φαντάζεσαι τὰ ὀρφανὰ ὅπως εἶναι στὰ πα-
ραμύθια». Ἡ Ζόι ἴσιωσε τὰ ποτήρια πάνω στὸ δίσκο.
«Νὰ τριγυροῦν ἐγκαταλειμμένα μέσα στὰ δάση, ρακέν-
δυτα, πιασμένα χέρι χέρι μὲς στὴν ὀμίχλη. Ποτέ μου
δὲν ἔχω δεῖ κάτι τέτοιο».

«Αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν», παρατήρησε ἡ μητέρα της. «Ὅταν φέρνω στὸ νοῦ κάποιους ἀπὸ τοὺς μαθητές μου, συνειδητοποιῶ ὅτι ἐσὺ ζεῖς μέσα στὴν ἀσφάλεια».

«Ἐγώ;» Ἡ Ζόι γέλασε δύσπιστα. Ἀρχηγὸς τοῦ σχολείου, ἐκδότρια τῆς ἐφημερίδας, μὲ τὴν εὐθύνη ὅλων τῶν συνεργατῶν νὰ τὴ βαραίνει. Τί νόμιζαν, πὼς ὅλ' αὐτὰ τὰ ἀξιώματα τῆς δόθηκαν ἀπὸ φιланθρωπικὴ διάθεση; Καὶ ἡ ἰστιοπλοία; Δὲν εἶχε κερδίσει τοὺς περισσότερους ἀγῶνες στὴν περιοχὴ ἀπὸ κάθε συνομήλική της; Ὁργάνωνε συναυλίες. Χειριζόταν τὴν κινηματογραφικὴ μηχανὴ μὲ δεξιολογία καὶ τὸ αὐτοκίνητο καλύτερα ἀπ' ὅ,τι ὁ πατέρας της. Ἦξερε νὰ μαγειρεύει. Μαζὶ μὲ τὰ ἐλάχιστα ἀγόρια ποὺ ἀσχολοῦνταν μὲ τὴν πολιτικὴ, εἶχε συμμετάσχει σὲ συγκεντρώσεις ὅλων τῶν ἀποχρώσεων καὶ μέσ' ἀπὸ διάφορα ἀναγνώσματα εἶχε γνωρίσει τοὺς πεφωτισμένους ἡγέτες καὶ τοὺς συνεχιστές τους. Εἶχε διαβάσει ἑκατομμύρια βιβλία. Ἄν καὶ ἡ ἴδια εἶχε τὴν τύχη νὰ μὴν τῆς λείπει τίποτα, τὴν ἀπασχολοῦσε ἡ φτώχεια στοὺς δρόμους, ὅπου τὴν ἔβλεπε, χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν ἔχει παροτρύνει σ' αὐτό. Στὸ μυαλό της, τὸ ζήτημα εἶχε τακτοποιηθεῖ. Ἀμπρακατάμπρα! Ἡ ἔνδεια καταργεῖται! Φανταζόταν, κι αὐτὸ ἦταν κάτι ἀνάμεσα σὲ παιχνίδι καὶ καθῆκον, πὼς οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήρια μεταμορφώνονταν. Τώρα εἶχε μεγαλώσει καὶ οἱ μεταμορφώσεις εἶχαν δυσκολέψει. Ὅμως κάποτε εἶχε βοηθήσει νὰ μαζευτοῦν χρήματα γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς καὶ μαζὶ μὲ μιὰ ἐκκλησιαστικὴ ὁμάδα ἐπισκεπτόταν ἡλικιωμένους στὰ σπίτια τους, γιὰ κάνα δυὸ ἐβδομάδες ἡ μῆνες, δυὸ-τρία χρόνια πρὶν. Ἡ ἀρετὴ προσωποποιημένη!

Μετὰ ἤρθε ἡ ἀπώλεια τοῦ Ράσελ γιὰ πολὺν καιρὸ, ὅταν ἐκεῖνος ἦταν τὰ πάντα γι' αὐτήν, ὅ,τι πιὸ σημαντικό.

«Ἐγὼ ζῶ μέσα στὴν ἀσφάλεια;» ἐπανέλαβε πιὸ ἄτονα. «Ἐγὼ δὲν σταματᾶ ποτὲ νὰ κάνω διάφορα πράγματα κι ἐσὺ πάλι μιλάς γιὰ τοὺς μαθητές σου».

«Φώναξέ τους, Ζό, γιατί θὰ λειώσει ὁ πάγος καὶ θὰ ζεσταθοῦν ὅλα».

Ἡ Ζόι τοὺς φώναξε, κάπως ἀπρόθυμα.

«Ἐννοοῦσα», ἡ κυρία Χάουαρντ κάθισε καὶ ἀπομάκρυνε μιὰ ἀτίθαση τούφα μαλλιῶν ἀπὸ τὸ πρόσωπό της, «σὲ σύγκριση μὲ τὸν Ράσελ ἢ μὲ τὰ ὄρφανά».

«Καλά, ὁ Ράσελ κι ἐκεῖνος ὁ ἄλλος, αὐτοὶ εἶναι μεγάλοι. Ὅταν μεγαλώσω, θ' ἀλλάξω κι ἐγώ». Δὲν εἶχε ζήσει τὸν πόλεμο, δὲν τὴν εἶχαν φυλακίσει, δὲν εἶχε γνώρισει τὰ βασανιστήρια καὶ τὴν πείνα,μποροῦσε μόνο νὰ ἐλπίζει. Ὁ Ράσελ, ἥδη ἀπ' ὅταν ἦταν στὴν ἡλικία της, μπορεῖ καὶ μικρότερος, εἶχε γευτεῖ τὴν ἐμπειρία τῆς ζωῆς — μιὰ σοβαρὴ ἀσθένεια, καὶ τὸ θάνατο τῶν δύο στενότερων φίλων του. Μιὰ φθινοπωρινὴ μέρα, ἐκεῖ ποὺ κολυμποῦσαν σὲ κάποια ἔρημη ἀκτὴ, ἓνα δυνατὸ ρεῦμα παρέσυρε τὰ τρία ἀγόρια καὶ τὰ τράβηξε ἔξω ἀπὸ τὸ ἀκρωτήριο. Ἐνα τεράστιο κύμα ξέβρασε τὸν Ράσελ ἀναίσθητο στὰ βράχια, κι ἐκεῖ τὸν ἔσωσε ἓνας ψαράς. Τὰ σώματα τῶν ἄλλων δύο ἀγοριῶν δὲν βρέθηκαν ποτέ. Ἡ Ζόι ἔμαθε τί εἶχε συμβεῖ μόνο ὅταν τῆς τὸ εἶπαν. Γιὰ κείνη, ἡ μόνη ἀλήθεια ἦταν αὐτὸ ποὺ βίωνε: ὁ κλονισμὸς τοῦ Ράσελ, ἡ θλίψη τοῦ Ράσελ.

«Ἐρχονται». Ἡ κυρία Χάουαρντ ἄρχισε νὰ γεμίζει τὰ ποτήρια. Ὅταν ἀρρώσταινε, ὅπως συνέβη πρόσφατα, πῆγαινε στὸν γιατρὸ χωρὶς νὰ τὸ πεῖ σὲ κανέναν. Ἦταν

ἀπὸ τῇ φύσει τῆς ἡπια καὶ κάποιοι ποὺ δὲν ἤξεραν καὶ πολλὰ τῇ μέμφονταν γιὰ ὑπέρμετρη, σχεδὸν νευρωσικὴ εὐαισθησία. Ἦταν ἀποφασισμένη πάση θυσίᾳ νὰ μὴ διαταράσσει τις κοινωνικὲς τῆς ἐπαφῆς καὶ δὲν ἔβλεπε γιὰ ποιὸ λόγῳ νὰ τὸ ἀλλάξει αὐτὸ μόνον καὶ μόνον ἐπειδὴ δὲν ἔνιωθε καὶ τόσο καλά. Τώρα εἶχε ἀναλάβει τὸ χρέος νὰ καλοδεχτεῖ τὸν μᾶλλον ἀπρόσιτο φίλο τοῦ Ράσελ, τὸν Στίβεν Κουέλ, καὶ τῇ μικρῇ του ἀδερφή, ποὺ τοὺς ἔβλεπε ν' ἀνεβαίνουν ἀπ' τὸν κῆπο διασχίζοντας τὸ πλακόστρωτο. Τ' ἀνοιχτόχρωμα πέταλα ἀπὸ τὶς πικροδάφνες σχηματίζαν ἓνα ἡμικύκλιο σὰν ροδαλὴ ἀντανάκλαση κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα. Οἱ δυνατοὶ ἄνεμοι τῆς νύχτας εἶχαν σκορπίσει τὰ λουλούδια ἐδῶ κι ἐκεῖ.

Κάθισαν ὅλοι κι ὁ καθένας πῆρε τὸ ποτήρι του. Ἔβγαλαν τὰ παπούτσια θαλάσσης ποὺ εἶχαν δανειστεῖ. Ὁ κύριος Χάουαρντ ἄδειασε τὸ ποτήρι του μονορούφι καὶ χαμογέλασε πλατιά, ἀποκαλύπτοντας μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἀστραφτερὰ δόντια. «Οἱ ἀδελφοὶ Μάρξ κάτι θὰ εἶχαν νὰ μάθουν ἂν ἔβλεπαν αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Τέλος πάντων. Τουλάχιστον μᾶς φέρνει μιὰ νύφη ποὺ ξέρει τί τῆς γίνεται. Ἡ Λίλι εἶναι πύραυλος. Τὴν ξέρετε;»

«Θὰ τῇ γνωρίσουν σύντομα. Βλέπετε ἐκείνη τὴν πλακόστρωτη στέγη μέσ' ἀπ' τὰ δέντρα; Ἐκεῖ εἶναι τὸ σπίτι τῆς Λίλι. Εἶχε μάθημα τὸ ἀπόγευμα, διαφορετικὰ θὰ εἶχε ἔρθει».

Ἡ Ζόι στράφηκε πρὸς τὴν Ἄννα ποὺ καθόταν πλάι τῆς καὶ παρατήρησε πῶς τὸ ἀνοιχτόχρωμο δέρμα τῆς εἶχε ὄντως καεῖ στὸ γῆπεδο. «Ἡ Λίλι εἶναι λέκτορας», τῆς ἐξήγησε. «Γερμανικά. Ἄν καὶ εἶναι τόσο νέα. Θυμίζει γιορτὴ μὲ πυροτεχνήματα».

Κι ἐπειδὴ κατὰλαβε ὅτι ἔπρεπε νὰ εἶχε παίζει ἡ ἴδια στὴ θέση αὐτοῦ τοῦ δεκαπεντάχρονου ὄρφανοῦ μὲ τὰ σκοτεινὰ μάτια, ποὺ ταίριαζαν στὴ μυθιστορηματικὴ τῆς ὑπόστασι, κι ἐπειδὴ θὰ ἄρесе πιθανῶς στὴν Ἄννα νὰ κάθεται στὴ σκιερὴ βεράντα μαζὶ μὲ τὴν κυρία Χάουαρντ εἰσπράττοντας παρηγοριὰ ἀπὸ τὴ μητρικὴ τῆς παρουσία (ἡ Ζόι ἦταν σίγουρη πὼς ἡ μητέρα τῆς θὰ ἦταν πολὺ χαρούμενη νὰ τῆς τὴν προσφέρει), χαμογέλασε μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ νεότερό τῆς κορίτσι, πρὶν ἀντιληφθεῖ πὼς ἡ ἀμφίρροπη διάθεσή τῆς εἶχε γίνεи ἀντιληπτή. Ἄν καὶ ἡ Ἄννα ἦταν ντροπαλή, νευρική καὶ σιωπηλή, τὸ βλέμμα τῆς δὲν ἔδειχνε τίποτα τέτοιο. Τὰ μάτια τῆς θύμιζαν στὴ Ζόι κάποιον. Τὸ φόρεμα καὶ τὰ παπούτσια τῆς φαίνονταν φτηνὰ καὶ ἦταν φθαρμένα: δὲν εἶχε ἰδέα τί τῆς ταίριαζε. Αὐτὰ τὰ σημάδια τῆς ἀνέχειας ἦταν ἀπωθητικὰ γιὰ τὴ Ζόι. «Ζῶ μέσα στὴν ἀσφάλεια», σκέφτηκε, καὶ αὐθόρμητα εἶπε: «Νὰ ἔρθετε νὰ μᾶς δεῖτε ξανά. Θὰ πᾶμε βαρκάδα, ἢ σινεμά».

Μιὰ δεύτερη μικρὴ ἐκπληξὴ τὴν περίμενε. Ἡ Ζόι ἔνιωσε ὅτι τὸ κορίτσι, χωρὶς ἔχνος μομφῆς, ἔδειχνε ν' ἀμφισβητεῖ τὴν εἰλικρίνειά τῆς γι' αὐτὴ τὴν πρόσκληση. Καὶ γιατί ὅχι ἄλλωστε; ἀναρωτήθηκε ἡ Ζόι πίνοντας παγωμένο χυμὸ ἀνανά. Πολλὲς φορὲς ἔχω πεῖ πράγματα χωρὶς νὰ τὰ ἐννοῶ. Συχνὰ δὲν τὸ ἐννοῶ αὐτὸ ποὺ λέω. Γιὰ μιὰ στιγμὴ αἰσθάνθηκε σὰν νὰ τὴν εἶχαν ἐπιπληξεί, ποιὸς ὅμως, οὔτε αὐτὴ ἤξερε. Κατόπιν ἀντιστάθηκε στὸ βάρος καὶ τὴν ἀμφιβολία. Στὸ κάτω κάτω, τὸ νὰ ξεστομίσει αὐτὰ τὰ αὐθόρμητα, χαριτωμένα λόγια ἦταν μᾶλλον μέρος κάποιου εἶδους πρακτικῆς, ἀκριβῶς ὅπως κάποιος ἐξασκεῖται σὲ μιὰ ξένη γλῶσσα, ἢ στὶς

καταδύσεις, σὰν νὰ μὴν ὑπάρχει ὄριο στὴν τελειότητα ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ἐπιτύχει. "Όλα ὅσα εἶπε ἦταν ἐπειδὴ, κατὰ κάποιον τρόπο, πειραματιζόταν. Ἦταν ἡ διάθεση τῆς ἐξερεύνησης, τοῦ ταξιδιοῦ, ἡ διάθεση νὰ ἐπεκτείνει τὰ ὅριά της ὅλο καὶ περισσότερο, χωρὶς νὰ βρεῖ κανένα ἐμπόδιο στὸ δρόμο της. Αὐτὲς οἱ ἀπροσδιόριστες, συναρπαστικὲς ἐντυπώσεις ξεχύθηκαν στὸ νοῦ της καὶ ἡ ὑπέροχη αἴσθηση τῶν ἀνεξάντλητων ἐπιλογῶν ποὺ εἶχε τῆς προκάλεσε αἰφνίδια χαρά. "Όχι, δὲν ἦταν μιὰ ἐπιπόλαιη κουβέντα! Τὸ ἐννοοῦσε αὐτὸ ποὺ εἶχε πεῖ. Θὰ ἦταν εὐγενική, θὰ ἦταν καλὴ μ' αὐτὸ τὸ μικρότερο κορίτσι ποὺ ἡ ζωὴ του ἦταν ἐμφανῶς λιγότερο προνομιούχα ἀπὸ τὴ δική της.

Οἱ γονεῖς τῆς Ζόι μιλοῦσαν ἐδῶ καὶ ὥρα στὸν Στίβεν, ποὺ μᾶλλον ἀνταποκρινόταν ἀπρόθυμα. Ἡ Ζόι διαίσθανθηκε πὼς ἡ μητέρα κι ὁ πατέρας της σχεδὸν εἶχαν ἀποφασίσει ὅτι ἀπὸ τὴν Ἄννα μπορεῖ νὰ εἶχαν μεγαλύτερη ἀνταπόκριση. Τράβηξαν τὶς καρέκλες τους πιὸ κοντὰ στὴ δική της. Μὲ ἀνεση ἐπαγγεληματία τὴν πλησίασαν ρωτώντας τὴ διάφορα γιὰ τὸ σχολεῖο της. Ἡ Μαρμελάδα, ἡ γάτα, γλίστρησε ἀνάμεσά τους καὶ στιγμιαῖα ἀπέσπασε τὴν Ἄννα ἀπὸ τὴν ἔνταση ποὺ τῆς δημιουργοῦσε ἡ τόση προσοχὴ τῶν ἐνηλίκων — μιὰ πρωτόγνωρη κι ἐξαντλητικὴ ἐμπειρία γιὰ κείνη, αὐτὸ ἦταν σαφές. Ἡ Ζόι ἄκουγε χωρὶς νὰ δίνει προσοχή, ἐπληττε μὲ κάθε ἄλλη γνώση πέρ' ἀπὸ τὴ δική της. Τὸ τηλέφωνο χτύπησε καὶ ὁ κύριος Χάουαρντ ἐξαφανίστηκε μέχρι τὴν ὥρα τοῦ μεσημεριανοῦ φαγητοῦ.

Ὁ Ράσελ καὶ ὁ φίλος του μιλοῦσαν ἔντονα στὴν ἄκρη τῆς βεράντας. Ἡ Ζόι κατέληξε πὼς αὐτὸς ὁ φίλος του

ἔμοιαζε μὲ ἀναρχικὸ ἢ μὲ σπουδαστὴ μουσικῆς. Κύριος ὑπεύθυνος γι' αὐτὴ τὴν ἐντύπωση ἦταν τὰ μαλλιά του, ἓνας θάμνος ἀπὸ ἀνοιχτόχρωμες καστανὲς ἀτίθασες μποῦκλες, ἀλλὰ τὸ ὕψος του, ἡ λεπτὴ κορμοστασιά του, τὰ ἀνοιχτόχρωμα χαρακτηριστικὰ καὶ τὰ γυαλιὰ ποὺ ἔβαζε κι ἔβγαζε μὲ τὰ μακριὰ λεπτὰ του δάχτυλα συνέβαλλαν κι αὐτά. Καὶ τὰ μάτια, τὸ βλέμμα του, ἦταν ἐντελῶς τρομακτικά. Ποῦ τοὺς εἶχε βρεῖ ὁ Ράσελ αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους;

Μέχρι στιγμῆς ἡ Ζόι εἶχε παρατηρήσει ὅτι αὐτὸς ὁ Στίβεν φαινόταν —κάθε φορὰ ποὺ οἱ γονεῖς της προσπαθοῦσαν νὰ τοῦ μιλήσουν— νευρικός, εὐερέθιστος, μὲ ἀπωθημένη ὀργή, σὰν κάποιος ποὺ πιέζεται πάρα πολὺ νὰ τιθασέψει τίς σκέψεις του, γι' αὐτὸ δὲν ἔχει χρόνον γιὰ συζητήσεις. Αὐτὰ τὰ διαπεραστικὰ χρυσαφένια μάτια σπάνια κοίταζαν κατευθεῖαν τοὺς ἄλλους. Στὴν πραγματικότητα, μήπως εἶχε κοιτάξει κατὰματα κανέναν ἄλλον ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ράσελ; Μία ἢ δύο φορές ποὺ εἶχε ἀπαντήσει στὸν πατέρα της φαινόταν ἀνήσυχος, ἀνυπόμονος κι εὐέξαπτος. Ἦταν σὰν ἓνας ιδιόρρυθμος, ὀξύθυμος χαρακτηῖρας βγαλμένος μέσ' ἀπὸ τίς πυκνὲς σελίδες κάποιου ρώσικου μυθιστορήματος.

Ἀπροσδόκητα, γέλασε καθὼς ἡ Ζόι τὸν παρατηροῦσε ἀπὸ ἀπόσταση, ἔχοντας τὸ πρόσωπό της χωμένο βαθιὰ μέσα στὸ γλιστερὸ παγωμένο ποτήρι της, καὶ τὸ γέλιο του τῆς ἔδωσε τὴν ἐντύπωση ἑνὸς γκόνγκ ποὺ δοιοῦνταν σὲ μιὰ νότα δυνατὴ ἀλλὰ ἐπίπεδη. Ἀσυνήθιστη σὲ ὅποιαδήποτε παραφωνία, τὸ βρῆκε παράξενα διεγερτικό. Ἀμήχανη, ἀλλὰ μὲ περιέργεια κι ἐνδιαφέρον, μελετοῦσε τώρα αὐτὸ τὸ «ἄλλο» ὀρφανό. Καημένο παιδί,

σκέφτηκε, συνηθισμένη ν' ἀκούει τὴ μητέρα της νὰ μιλάει γιὰ καημένα παιδιά. Στέρηση. Νά τί σοῦ ἔφεραν στοῦ νοῦ αὐτὸς καὶ ἡ Ἄννα. Αὐτὸς ὅμως ἦταν ἀπεριποίητος, ὅχι τόσο καθαρὸς ἀπ' τὴν κορφὴ ὡς τὰ νύχια ὅπως ἡ Ἄννα. Αὐτὴ τὴν ὄψη τῆς στέρησης ἡ μητέρα της θὰ τὴν ἀπέδιδε σὲ σεξουαλικὴ πείνα, ἀλλὰ βέβαια ἐκείνη ἀπέδιδε τὰ πάντα σ' αὐτό. Ἄν πιστεύεις μὲ τέτοια σιγουριά πὼς αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντηση σὲ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα προβλήματα, σκέφτηκε ἡ Ζόι, τότε αὐτὸ σίγουρα ἀφήνει πολὺ χρόνο γιὰ νὰ λύσεις ὅλα τὰ ὑπόλοιπα. Ἡ ἀπαράλλαχτη καὶ προβλέψιμη αὐτὴ διάγνωση τῆς μητέρας της τὴ νευρίαζε καὶ ἡ Ζόι εἶχε μάθει νὰ ἀπαντᾷ: «Μὰ πόσο εὐτυχισμένες πρέπει νὰ εἶναι οἱ πόρνες! Καὶ πόσο ἰσορροπημένες!»

«Καὶ πόσες πόρνες ἔχεις δεῖ ἐσύ;» ρωτοῦσε ἡ μητέρα της.

«Δὲν εἶμαι τυφλή».

Τώρα, χτυπώντας ἐλαφρὰ τὰ νύχια της πάνω στοῦ ἄδειο ποτήρι πού ἐξακολουθοῦσε νὰ κρατᾷ, καὶ μὲ τὴ φωνὴ τῆς κυρίας Χάουαρντ στοῦ βάθος νὰ κρατᾷ δέσμια τὴν Ἄννα, ἐκείνη συνέχισε νὰ παρατηρεῖ τὸν Στίβεν. Κοίταξε τὸ φωτοστέφανο τῶν μαλλιῶν του, τὸ κομψὸ σχῆμα τῶν ἀφτιῶν του· τὸ ἓνα ἦταν σχεδὸν διάφανο κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο καὶ εἶδε μιὰ φλέβα νὰ τὸ διασχίζει.

Κι ἄλλο κουδούνισμα μέσ' ἀπὸ τὸ σπίτι, καὶ μετὰ τὸ κάλεσμα τοῦ πατέρα της:

«Ράσελ! Σὲ θέλει ἡ Λίλι».

Ὁ Ράσελ ἔφτασε στὴν πόρτα. «Ζόι, ἔλα νὰ μιλήσεις στοὺν Στίβεν. Κάνε του λίγη παρέα ἀντὶ νὰ κάθεται ἐκεῖ καὶ νὰ ποζάρεις».

Ἡ Ζοί, χαμογελώντας ἐπειδὴ ἐκεῖνος τὴν ἤξερε τόσο καλὰ, τὴν ἤξερε μέχρι τοῦ σημείου νὰ ἀποκρυπτογραφεῖ τις ἀπόλυτα αὐθόρμητες στάσεις τοῦ σώματός της, ὅταν οὐτ' ἐκείνη ἢ ἴδια δὲν τις ἀντιλαμβάνονταν, πῆγε καὶ κάθισε δίπλα στὸν Στίβεν Κουέλ.

«Μὲ τί ἀσχολεῖσαι;» τὸν ρώτησε, σχεδὸν γελώντας, ἀστραφτερή. Τὸ τί ἔλεγε στοὺς ἄντρες δὲν εἶχε ποτὲ σημασία, τοὺς ἄρесе νὰ λέει ὅτιδὴποτε.

«Εἶμαι πωλητής».

«Ἄ!» Κατάλαβε ὅτι δὲν τοῦ ἄρесе. Τὴν ἀπέρριπτε. Δὲν εἶχε προσέξει καθόλου τὴν ἐξωτερικὴ της ἐμφάνιση. Ἐνιωθε σὰν ἓνα ἀνάγωγο παιδί ποὺ εἶχε προσφωνήσει μὲ τὸ μικρὸ του ὄνομα κάποιον ξένο ἐπίσκοπο ποὺ ἐπισκέφθηκε τὴν πόλη. «Καὶ τί πουλᾷς;» ἐπέμεινε ἐκείνη.

«Ὑλικά συσκευασίας. Ταινίες συσκευασίας. Καφεχαρτί. Κυματοειδὲς χαρτόνι».

Δικό της τὸ λάθος, ὅπωςδὴποτε! Ἀποφεύγοντας νὰ κοιτάξει πρὸς τὸ μέρος του, ἔριχνε γρήγορες ματιὲς τριγύρω. «Μπορεῖ καὶ νὰ εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ συναντᾷ διαφορετικοὺς ἀνθρώπους συνεχῶς».

Καθὼς μιλοῦσε, εἶχε τὴν ἐντύπωση ὅτι κάτι τῆς συνέβαινε, καθόλου εὐχάριστο, κάτι μὴ ἀναστρέψιμο καὶ μαγικὸ κι ἀναπόφευκτο. Ἕνα μαγικὸ λουκέτο τοποθετοῦνταν στὸ μυαλό της καὶ δὲν ὑπῆρχε τὸ κλειδί. Εἶχε συναντήσει τὸν πρῶτο ἄντρα στὴ ζωὴ της ὁ ὁποῖος τὴν ἔκρινε. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπέλεξε νὰ κάνει κάτι τέτοιο τὸν καθιστοῦσε κυρίαρχο, τὸν ἔχριζε ἀναμφισβήτητα ἀνώτερό της. Ἐνίωσε κάπου μέσα της ὅτι κάποια οὐσία ἀπαράιτητη γιὰ τὴν ἴδια της τὴ ζωὴ τῆς εἶχε δοθεῖ ἀκριβῶς στὴν ὥρα της. Ἄν ἐκεῖνος δὲν τὴν εἶχε κοιτάξει ἐκεῖνο

τὸ δευτερόλεπτο, ἂν δὲν τῆς εἶχε πεῖ αὐτὲς ἀκριβῶς τὶς λέξεις, ἴσως νὰ μὴν εἶχε ἐπιβιώσει οὔτε μία ὥρα ἀκόμη.

«Ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον», συμφώνησε αὐτός. «Τριγυρίζω σὲ ὅλη τὴν πόλη καὶ στὰ προάστια μ' ἓνα χαρτοφύλακα γεμάτο διαφημιστικὰ δείγματα καὶ περιμένω τοὺς ὑπεύθυνους σὲ βρομερὰ γραφεῖα. Μία ὥρα δὲν εἶναι τίποτα. Ἐπειτα ὁ ὑπεύθυνος μπορεῖ νὰ πεῖ σὲ κάποιον ἀπὸ τοὺς ὑφισταμένους του: “Ἐεφορτωθεῖτε τον αὐτόν. Δὲν θέλω τίποτε αὐτὸ τὸ μήνα”».

Ἡ ὀργή του! Ἡ Ζόι δὲν μπόρεσε νὰ σκεφτεῖ τίποτα γιὰ νὰ πεῖ.

«Κοιτάξεις τὰ παπούτσια μου», εἶπε ἐκεῖνος.

«Ὅχι, δὲν κοιτάζω τὰ παπούτσια σου». Ἡ Ζόι ξαφνικὰ κοίταξε τὰ παπούτσια του.

«Οἱ κοινὲς σόλες φθείρονται πολὺ γρήγορα. Πάω στὸν τσαγκάρη καὶ μοῦ βάζει αὐτὸ τὸ πρόσθετο δέρμα». Γύρισε τὸ δεξί του πόδι στὸ πλάι καὶ συνοφρυώθηκε. «Δὲν τὰ φόρεσα στὸ γήπεδο τοῦ τένις».

Ἡ Ζόι τόλμησε νὰ κοιτάξει τὸ πρόσωπό του, ἂν καὶ τὸ βλέμμα του συνέχισε νὰ δρᾷ πάνω στὰ νεῦρα τῆς σὰν ἡλεκτρικὸ ρεῦμα. «Καὶ στὸ λουτρό νὰ τὰ φορέσεις δὲν μὲ νοιάζει», εἶπε μὲ ἀγανάκτηση. Λὲς καὶ δὲν εἶχε τίποτα καλύτερο νὰ κάνει παρὰ νὰ νοιάζεται γιὰ τὰ παπούτσια του! Θὰ νομίζει πὼς εἶμαι φετιχίστρια, σκέφτηκε. Ἡ μήπως μόνο οἱ ἄντρες ἦταν φετιχιστές;

Ἐκεῖνος κοιτοῦσε τὰ πυκνὰ δέντρα, τὰ στραφταλίσματα τοῦ νεροῦ, τὶς πυκνὲς σκιὲς καὶ τ' ἀστραφτερὰ πράσινα, κάτω ἀπὸ τὸν ἀχανὲ καθαρὸ οὐρανό. «Ὅπως στὸν Βοτανικὸ Κῆπο. Εἴστε τυχεροί». Τεντώθηκε πάνω στὰ μαξιλάρια τῆς πολυθρόνας καὶ χαράζοντας μὲ τὸ

βλέμμα του μιὰ διαδρομή ἀπὸ τὸ λαμπερὰ πολύχρωμο τοπίο μέχρι τὸ λευκοβαμμένο ταβάνι τῆς βεράντας, εἶπε, «Οἱ ἄνθρωποι δὲν γεννιοῦνται γιὰ νὰ γίνουν πωλητὲς ἢ ὑπάλληλοι».

«Καὶ γεννιοῦνται γιὰ νὰ γίνουν τί;» ρώτησε ἡ Ζόι σαστισμένη.

Κανένα ἀπὸ τ' ἀγόρια ποὺ γνώριζε δὲν θὰ ἔκανε ποτὲ μιὰ τέτοια παρατήρηση.

«Καὶ τί θὰ κάνεις μετὰ; Θέλω νὰ πῶ... ὅταν τὸ σταματήσεις αὐτό;»

«Αὐτὸ κάνω».

Ἡ Ζόι δὲν εἶπε τίποτα. Ὑπερτεροῦσε ἀπέναντί της, καὶ ἦταν πιθανότατα τὸ μοναδικὸ ἄτομο στὸν κόσμο ποὺ ὑπερτεροῦσε, ἀφοῦ ἦταν τὸ μόνο ἄτομο μέχρι τώρα ποὺ εἶχε διεκδικήσει κάτι τέτοιο, ἐπομένως αὐτὸ ποὺ ἔλεγε ἦταν ἀδύνατο νὰ ἰσχύει. Κάποιος ποὺ ὑπερτεροῦσε ἀπέναντι στὴ Ζόι δὲν μποροῦσε νὰ περνάει τὴ ζωὴ του ὡς πωλητῆς. Θυμήθηκε τὰ μαθήματά της. Μᾶλλον θὰ τοῦ εἶχαν ἀρνηθεῖ μιὰ δίκαιη εὐκαιρία. Τέτοιοι ἄντρες ἦταν ὥριμοι γιὰ νὰ γίνουν κομμουνιστές. Ἡ λέξη «ὥριμος» ἦταν πάντα αὐτὴ ποὺ χρησιμοποιοῦσαν. Τὸν ρώτησε.

Τὰ θυμωμένα χρυσαφένια του μάτια τρεμόπαιζαν. «Πόσων χρονῶν εἶσαι;»

Ἐκεῖνη τοῦ εἶπε, καὶ μετὰ πρόσθεσε: «Κάναμε τὴν Οὐτοπία πέρυσιν».

«Σοῦ ἄρεσε;»

«Ἄν δὲν τὸ ἔχεις διαβάσει πρόσφατα, δὲν ἔχει νόημα νὰ τὸ συζητήσουμε». Ἐχοντας δείξει πῶς ἤξερε κι αὐτὴ νὰ εἶναι ἰσοπεδωτικὴ, συνέχισε: «Γιατὶ τὸ κάνεις αὐτὸ τότε, ἂν τὸ μισεῖς τόσο πολὺ;»

Ἐκεῖνος ἀναστέναξε, ξεχνώντας τὴν παρουσία της, ἔτριψε μὲ τὸ λεπτό του χέρι τὸ στῆθος του, μετὰ σταμάτησε καὶ χάιδεψε τὰ κουμπιὰ τοῦ πουκαμίσου του, βυθισμένος σὲ κάποια ἐνδόμυχη ἀπόγνωση, ποὺ διαπέρασε τὸ μυαλὸ τῆς Ζόι ὅταν τὴ διέκρινε.

«Τὸ κάνω» —κρατοῦσε ἀκόμη ἓνα κουμπὶ τοῦ πουκαμίσου ἀνάμεσα στὸ δείκτη καὶ τὸν ἀντίχειρα— «ὑποθέτω πὼς τὸ κάνω γιὰ νὰ ὑπάρχω. Γι' αὐτὸ ἐδῶ τὸ πουκάμισο. Γιὰ μιὰ στέγη καὶ φαγητό. Γιὰ νὰ μπορῶ νὰ κόβω τὰ μαλλιά μου καὶ νὰ κάνω σφραγίσματα στὰ δόντια. Γιὰ νὰ μπορῶ νὰ πληρώνω τὸ εἰσιτήριο τοῦ λεωφορείου ποὺ θὰ μὲ πάει στὸ ἐπόμενο γραφεῖο ὅπου θὰ βγάλω χρήματα γιὰ νὰ ἐξακολουθῶ νὰ ὑπάρχω».

Ἡ Ζόι ἔνιωσε κατάπληκτη καὶ τρομαγμένη ποὺ ἤρθε σ' ἐπαφὴ μὲ κάποιον σὰν αὐτὸν στὴν πραγματικὴ ζωὴ. «Καὶ ἦ Ἄννα;»

«Ἡ Ἄννα. Ὑποθέτω ὅτι θὰ γίνεи αὐτὴ μιὰ ὑπάλληλος ποὺ θὰ ἐργάζεται γιὰ τὸ φαγητό της. Θὰ γνωρίσει ἄλλους ὑπαλλήλους, καὶ μπορεῖ νὰ παντρευτεῖ ἓναν ἀπ' αὐτούς».

Παρατηρώντας τὰ γυμνά της πόδια ποὺ ἦταν ἀπλωμένα μπροστά της, καὶ καθὼς αἰσθάνθηκε ὅτι ἐκεῖνος τὰ κοιτάζε, ἡ Ζόι τράβηξε τὸ κοντό της σόρτς πρὸς τὰ κάτω. «Μᾶλλον τὸ κάνεις ν' ἀκούγεται πολὺ πιὸ στενόχωρο ἀπ' ὅ,τι εἶναι». Ἦσως αὐτὸς ἦταν ὁ τρόπος του νὰ ἀστειεύεται, κάτι σὰν βρετανικὸς εὐφημισμὸς ἀπὸ τὴν ἀνάποδη. Ἦταν μίζερο νὰ βρίσκεται σὲ ἀδύναμη θέση καὶ νὰ παραπονιέται. «Δὲν θὰ μπορούσε κανεῖς ἀπὸ τοὺς δυὸ σας νὰ πάρει κάποια ὑποτροφία; Οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι σας δὲν μποροῦν νὰ κάνουν κάτι;»

Τὸ πρόσωπό του ἔδειξε ξαφνικὰ πολὺ κουρασμένο. Ἡ ὅλη στάση του ἔδειχνε ἐξάντληση. Στὰ εἴκοσι τρία του ἀκόμη, ἂν καὶ κάπως μεγάλος, δὲν ἦταν καὶ γέρος.

Γυρνώντας ἀπότομα, ἡ Ζόι εἶπε στὴ μητέρα της: «Νὰ ρωτήσω τὴν κυρία Πέρκινς γιὰ τὸ γεῦμα;»

Ἡ κυρία Χάουαρντ ἀντιλήφθηκε τὸ σινιάλο τῆς τα-ραχῆς. «Ἡ Ἄννα κι ἐγὼ πηγαίνουμε μέσα. Σὲ ἓνα λεπ-τὸ σᾶς φωνάζουμε».

Ἔτσι ἡ Ζόι συνέχισε τὴν κοπιαστικὴ συζήτηση μὲ τὸν φίλο τοῦ ἀδερφοῦ της.

«Γιὰ ποιοὺ πράγμα μιλοῦσατε μὲ τὸν Ράσελ πρὶν φύγει;»

Ὁ Στίβεν χαμογέλασε. «Γιὰ τὴ σχετικότητα. Τὸ ἔχετε κάνει αὐτό;»

Τοῦ ἔριξε μιὰ ματιὰ γεμάτη ἀποστροφή. Δὲν τὴν εἶχαν ποτὲ πρὶν ἐνοχλήσει, δὲν τῆς εἶχαν ρίξει ποτὲ πρὶν τὸ φταιξιμο γιὰ τὴν κατάσταση τοῦ κόσμου, ποτὲ στὸ παρελθὸν δὲν τὴν εἶχαν ἀπαξιώσει ἔτσι. Τὸ μάτι της συνέλαβε ἀστραπιαῖα μιὰ πιτσιλιὰ βερικοκὶ γούνας. «Ἡ Μαρμελάδα ξεσκαλίζει τὸν κῆπο. Θὰ πρέπει νὰ πάω. Μὴν ἔρχεσαι μέσα στὸν ἥλιο, ἐκτὸς ἂν τὸ θέλεις».

Ἀπὸ τὸ τρίξιμο τῆς καρέκλας ποὺ ἀκούστηκε πίσω της καθὼς κατέβαινε τὰ σκαλιὰ, κατάλαβε ὅτι τὸ ἤθελε. Τί ἀνακούφιση ὅμως ἡ ἀπόδραση ἀπὸ κεῖνον! Ἡ Μαρμελάδα εἶχε ἐξαφανιστεῖ, ἀλλὰ δύο ἀπὸ τὰ καινούργια φυτὰ τῆς μητέρας της, ὅ,τι κι ἂν ἦταν, τὰ εἶχε ἤδη τσακίσει. Τὰ πίεσε πάλι μέσα στὸ χῶμα καὶ ξεδίπλωσε τὰ μαραζωμένα τους φύλλα. Ἐ, λοιπόν, θὰ τὸ κρατοῦσε αὐτὸ τὸ πλάσμα κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο μέχρι νὰ καταρρεύσει, ἀφοῦ τὴν ἀκολούθησε, ἔστω κι ἂν αὐτὸ σήμαινε ὅτι

κι εκείνη θά καιγόταν. Ἀκούγοντάς τον νὰ πλησιάζει πάνω στο χορτάρι, γύρισε ἀπρόθυμα, καὶ κοίταζαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο μέχρι ποὺ ἔφτασε κοντά της.

«Κάπου σ' ἔχω δεῖ», τῆς εἶπε. «Ἡ σὲ κάποια φωτογραφία».

Τὸ μυαλὸ τῆς Ζόι ἄρχισε νὰ δουλεύει ἀργά, κοιτάζοντάς τον, προσπαθώντας νὰ συλλάβει τὴ φύση αὐτῆς τῆς νέας ἐπίθεσης. «Πρὶν ἀπὸ ἓνα μῆνα κέρδισα σ' ἓνα διαγωνισμό. Ἔβαλαν μιὰ φωτογραφία μου στὴ *Χέραλντ*. Ἡ σὲ κανένα πάρτι ἴσως». Ψέλλιζε. Δὲν μπορούσε νὰ τὸν φανταστεῖ νὰ διαβάζει τίς κοινωνικὲς σελίδες καὶ οἱ ἐπιτυχίες σὲ διαγωνισμοὺς σαφέστατα δὲν εἶχαν κανένα ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἄβρὸ Στίβεν.

«Πιθανότατα». Ἀρχισαν νὰ περπατοῦν ἀργὰ πρὸς τὸ σπίτι, ἀνασαίνοντας τὸν ὑγρὸ, μυρωδάτο, ἄλμυρὸ ἀέρα.

«Οἱ ἐπισκέπτες σου, Ζόι!» Ὁ Ράσελ κατέβηκε νὰ τοὺς συναντήσῃ κι ἐκείνη ἔτρεξε μπροστὰ λέγοντας: «Τὸ εἶχα ξεχάσει. Θὰ πάω ἔξω γιὰ μεσημεριανό».

Ἡ Ντίνα, ὁ Τόνι καὶ ὁ Φίλιπ στέκονταν καὶ μιλοῦσαν στὸν κύριο καὶ στὴν κυρία Χάουαρντ. Ἡ Ντίνα ἦταν φίλη ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Οἱ δύο νέοι ἦταν φοιτητὲς τῆς Νομικῆς καὶ πασίγνωστοι ὡς ποδοσφαιριστές. Ἡ Ζόι ἄκουσε τὸν Ράσελ νὰ τὸ λέει αὐτὸ στὸν Στίβεν καθὼς ἐκείνη πλησίαζε πάλι στὴν παρέα τους, ἀφοῦ ἄλλαξε ροῦχα στὰ γρήγορα. Ὅπωςδὴποτε, ἡ ἐξάισια φυσικὴ τους κατάρσταση χρειάζονταν κάποια ἐξήγηση. Καὶ οἱ δύο τους πάνω ἀπὸ ἓνα ὀγδόντα πέντε, μὲ ἔντονα πρόσωπα, πλούσια σγουρά μαλλιά — ἡ Ζόι τοὺς ἔβλεπε σὰν Ἑλλήνες πολεμιστὲς ἢ ἐραστές ἢ ἀθλητὲς στὴ ζωφόρο κάποιου ναοῦ ἰωνικοῦ ρυθμοῦ. Ἡ ἐκτίμησή της ἔφτανε στὸ ἀπο-

κορύφωμα όταν βρίσκονταν μέσα στο γήπεδο. Τὰ μάτια της δὲν μπορούσαν καθόλου ν' ἀποφασίσουν πότε ἐκστασιαζόταν περισσότερο, τὴν ὥρα ποὺ ἐκεῖνοι ἔτρεχαν ἢ καθὼς στέκονταν, ἕτοιμοι νὰ σκοράρουν.

Ἐκτὸς γηπέδου, ναί, ἐκτὸς γηπέδου ἔμοιαζαν πάλι σὰν ἥρωες, ἀλλὰ ἦταν τόσο περίπλοκοι ὅσο μιὰ σειρὰ κινουμένων σχεδίων. Συμβατικοί. Ἀναμενόμενοι. Παρὰ τὴ μορφή ποὺ εἶχαν. (Μόλις τώρα τὸ συνειδητοποίησε.) Κοίταζαν τὴ Ζόι μ' ἐκεῖνο τὸ σύννηθες λαίμαργο βλέμμα, ὅμως κανεῖς τοὺς δὲν συνδεόταν ιδιαίτερα μὲ τὴν τρυφερή της πλευρά. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν τοὺς εἶχε σκεφτεῖ μὲ τρόπο τόσο ψυχρὸ ὅπως σήμερα, κι ὅμως, σήμερα, πρόθυμα θὰ πήγαινε νὰ ζήσει καὶ μὲ τοὺς δυὸ τοὺς ταυτόχρονα.

Μὲ κάπως ἐριστική διάθεση, ἔβαλε τὸ δεξὶ της χέρι στὸ χέρι τοῦ Τόνι καὶ πέρασε τὸ ἀριστερό της μπράτσο γύρω ἀπὸ τὴ μέση τοῦ Φίλιπ. Αὐτὸ δὲν πέρασε ἀπαράτρητο. Γελώντας, οἱ τέσσερις νέοι ἔτρεξαν κάτω στὸ μονοπάτι μέχρι τὴν πύλη, ἔξω ἀπὸ τὴν ὁποία ἦταν σταματημένα δύο κατακόκκινα MG.

Σταματώντας καὶ κοιτάζοντας πίσω, πρὸς τὰ κεῖ ὅπου τὸ σπῖτι καὶ ἡ οἰκογένειά της κι ἐκεῖνα τὰ δυσάρεστα ὀρφανὰ ἦταν πλέον ἐκτὸς ὀπτικοῦ πεδίου, πίσω ἀπὸ τὰ δέντρα, ἡ Ζόι ἔνιωσε μιὰ σουβλιὰ στὸ στῆθος της ποὺ τὴν ἔκανε ν' ἀναστενάξει. Ὁ Φίλιπ χαμήλωσε τὸ βλέμμα. «Λαχάνιασα», ἐξήγησε χαμογελώντας του.

Πρὶν αὐτὰ τὰ δύο ὀρφανὰ κάνουν καὶ πάλι τὴν ἐμφάνισή τους στὸ σπῖτι τῶν Χάουαρντ, ἡ Ζόι κατάφερε νὰ ἐκμαιεύσει ἀπὸ τὸν Ράσελ τὴν ἱστορία τῆς γνωριμίας του μαζί τους καὶ τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς τους.

Αναζητήστε το [εδώ](#)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
GUTENBERG

www.gutenbergbooks.gr

 [/gutenbergbooks](https://www.facebook.com/gutenbergbooks)